

~~K 1977~~
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

KABINET VAN DE
VICE-MINISTER-PRESIDENT

Geholpe Registrateur
INGEKOMEN

3 APR. 1964

Agenda Nr. *852072*

Dossier Nr. *9 K 2167*

Bijlage(n) *1*

Aan Zijne Excellentie
de Vice Minister-President
~~Plein 1813 nr. 4,~~
te *Plein 1.*
's-Gravenhage.-

Uw brief van:

Nr 736203

Onderwerp: Maandoverzicht
Veiligheidsdienst
Nederlandse Antillen.
(februari 1964).

Deponerz 6/4/64
Q
's-Gravenhage, 1 april 1964.
Stadhoudersplantsoen 25

Ik moge Uwer Excellentie hiermede doen toekomen
een exemplaar van het Maandoverzicht, dat werd samen-
gesteld door de Veiligheidsdienst van de Nederlandse
Antillen over de maand februari 1964.

Het Hoofd van de Dienst

[Handwritten signature]
(Mr. J. S. SINNINGHE DAMSTÉ)

MAANDOVERZICHT

februari 1964

VEILIGHEIDSDIENST

NEDERLANDSE ANTILLEN

Exemplaar no. 24

ALGEMEEN

Na de opwindung van de kanaalcrisis in januari verliep de maand februari in het Caraïbisch gebied vrij rustig.

VENEZUELA bereidde zich voor op de machtsverdracht van BETANCOURT naar LEONI en speculeerde over de vorming van het nieuwe kabinet.

CUBA werd schuldig bevonden aan agressie jegens VENEZUELA, de VERENIGDE STATEN jegens PANAMA niet. Handel met CUBA bleef in het brandpunt der belangstelling staan. VENEZUELA stelde de met Cuba handelende landen voor een keuze tussen haar en dat land.

In de DOMINIKAANSE REPUBLIEK leek het er op dat het "neo-Trujillisme" veld zou winnen.

Door bemiddeling van Ghanezen kwam het in BRITS GUYANA tot een gesprek tussen JAGAN en BURNHAM. Het grensgeschil tussen VENEZUELA en dit land bleef verre van opgelost.

BRAZILIE zou de Chinese Volksrepubliek erkennen; de Braziliaanse Communistische Partij maakt goede kansen op legalisatie.

In Santiago de CHILE zou begin maart het tweede Latijns Amerikaanse jeugdcongres worden gehouden. Het eerste vond in 1960 plaats in Havanna. De Venezolaanse Vice-Admiraal Wolfgang LARRAZABAL, leider van de F.D.P., werd genoemd als voorzitter van dit congres. Hij verklaarde er niets van af te weten, maar deelde mede dat hij wel bereid zou zijn het voorzitterschap te accepteren indien het hem werd aangeboden. Hij ontkende dat het congres communistisch zou zijn. Volgens hem wordt het communistisch genoemd door mensen die bang zijn voor de "jeugd". Hij was er overigens ook van overtuigd dat men een en ander in dit daglicht stelt om hem, LARRAZABAL, van communisme te betichten. Indien de Vice-Admiraal het congres inderdaad voorziet dan zal hij zich wel degelijk voor een communistisch karretje hebben laten spannen. Het congres is een front-actie in het kader van de Wereld Federatie van Democratische Jeugd.

Een scheuring in het Chileense volksfront, Frente de Acción Popular (FRAP), tussen pro-Chinese en pro-Russische facties in de Socialistische Partij zal misschien kunnen leiden tot een groter conflict in de gelederen van het volksfront. Dit zou de kansen van kandidaat Salvador ALLENDE bij de komende verkiezingen (september) in gevaar kunnen brengen.

In BOLIVIA werd afgelopen maand een aanslag gepleegd op Generaal René BARRIENTOS ORTUNO. De generaal werd ernstig gewond maar is blijkbaar herstellende. Hij is dus niet uitgeschakeld in de machtsstrijd die de scheuring in de M.N.R. tot gevolg zal hebben. LECHIN is inderdaad bezig de krachten van links en rechts achter zich tegen PAZ ESTENSSORO te verenigen.

Niet alleen in CHILE maar ook in PERU heeft het Chinees-Russisch conflict geleid tot moeilijkheden in communistische kringen. Nadat de volgelingen van Peking aan het slot van de IVe Nationale Conferentie van de P.C.P. de oude garde, w.o. secretaris generaal Victor Raúl ACOSTA "royeerden", riposteerden ACOSTA en de zijnen met het royement van de Mao-isten.

Het weekblad "Unidad" bleef het officiële partij orgaan. Een groepje uitgestoten Mao-isten pleegde hierop een aanslag op het gebouw van "Unidad". ACOSTA, die toevallig ter plaatse was, werd met een pistool bedreigd terwijl het interieur van het gebouw werd ontmanteld. Na pro-Chinese leuzen op de muren te hebben geschilderd, vertrokken de aanvallers met medeneming van de kas.

Het Aprista dagblad "La Tribuna" deelde mede dat het in Peru noch in andere Latijns Amerikaanse landen de "oude" communisten zijn, die een gevaar voor het land betekenen, maar de pro-China, pro-Castro jongeren, die met hun Fronten voor Nationale Bevrijding de terreur aanhangen.

VENEZUELA

De maand februari stond in Venezuela in het teken van de onderhandelingen over het vormen van de nieuwe regering. Alhoewel het reeds vroeg in de maand bleek dat het gesprek tussen A.D. en COPEI stroef verliep, werd nog lang de coalitie-gedachte niet prijsgegeven. Zoals verwacht was, wenste COPEI in het nieuwe kabinet erkenning van de versterkte positie, die de partij in de laatste verkiezing had verkregen. A.D. wilde COPEI blijkbaar geen stem in het algemeen beleid verlenen, terwijl ook de COPEI-eis van de portefeuille van welvaartszorg door LEONI niet ingewilligd werd.

Met U.R.D.-leiders werd door A.D. herhaaldelijk geconfereerd, waarbij bleek dat terwijl U.R.D. niet geneigd was om aan de samenstelling van de regering deel te nemen, de partij er wel voor te vinden zou zijn om in het parlement steun te verlenen aan een A.D. regering waarvan de samenstelling haar welgevallig was. Indien in het kabinet een aantal "onafhankelijken" die U.R.D.-gezind zijn zitting zouden hebben, dan zou A.D. op de steun van deze partij kunnen rekenen.

Inmiddels werd door de verschillende politieke groeperingen die de candidatuur van Arturo USLAR PLETRI hadden gesteund, een partij gevormd, welke de naam kreeg van "Frente de Afirmación Democrática (F.A.D.) In deze partij zijn opgenomen de "Movimiento Republicano Progresista (MRP); de "Independientes Pro Frente Nacional", de BEDI en het "Comité Electoral Campesino". In de kringen der grote partijen werd deze stap gelaakt. Over het algemeen werd gevonden dat er in Venezuela geen noodzaak was voor een nieuwe partij. De bestaande partijen zouden reeds voldoende keus bieden. Door USLAR PLETRI werd de partijvorm klaarblijkelijk gezien als een mogelijkheid om gestalte te geven aan de electorale steun die hij op 1 december ontving.

Vele waarnemers menen echter dat hij juist door deze stap veel van zijn aanhang zal verliezen, aangezien deze ten dele een uiting van ontevredenheid met het partijenstelsel was.

Tegen het einde van de maand zag het er naar uit dat tenminste een van de "onafhankelijke" ministers in het te vormen kabinet uslarista zou zijn.

BETANCOURT heeft voorspeld dat een regering waarin COPEI niet is vertegenwoordigd geen lang leven beschoren is.

De Venezolaanse aanklacht tegen Cuba wegens het leveren van wapens aan de F.A.L.N. werd officieel gesubstantieerd. Een uitgebreid rapport bevestigde niet alleen de Cubaanse herkomst van de wapens die in Paraguaná waren aangetroffen, maar maakte ook melding van een plan om deze in Caracas te gebruiken in een grootscheepse poging om de hoofdstad te ontwrichten.

Fel was de reactie van president BETANCOURT tegen de handel van Europese landen met Cuba. De ambassadeurs van Spanje, Engeland en Frankrijk werden bij hem ontboden. Niet alleen heeft BETANCOURT gedreigd dat de met Cuba handel drijvende landen in deze een keus zouden moeten maken tussen Cuba en Venezuela, het sluiten van Venezolaanse havens en vlieghavens voor schepen en vliegtuigen van deze landen werd als mogelijkheid genoemd. In Venezolaanse vakbondskringen werd gesproken over een boycott.

Fidel CASTRO mag dan wel aanvoeren dat Venezuela meer exporteert naar de betrokken landen dan het uit deze landen importeert, de houding van BETANCOURT zal zeker gewicht in de schaal leggen.

Wat de Verenigde Staten niet geneigd noch in staat zijn te doen, is Venezuela wel degelijk toe besloten teneinde andere landen te overreden hun handelsbetrekkingen met Cuba te laten varen. Niet alleen heeft Venezuela in dit opzicht een grotere bewegingsvrijheid dan de Verenigde Staten, een konsekwente houding van Venezuela is ook waar te maken gezien de directe, en naar verhouding serieuze bedreiging, die t.o.v. Venezuela van Cuba uitgaat.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Verontrustende berichten uit de Dominikaanse Republiek duiden op een groeiende macht van de nationale politie, die onder leiding van de Generaal Belisario PEGUERO GUERRERO nog altijd een autonome positie inneemt.

Alhoewel de meeste berichten uit de koker van verbannen P.R.D.-leiders komen, geven een aantal duidelijke aanwijzingen aan dat de weg, die naar de vestiging van een politiestaat leidt, is ingeslagen.

Tekenend is dat de begroting van het politiekorps voor het jaar 1964 het dubbele bedraagt van wat het in 1963 was. Het bedrag van R.D.\$ 37.8 miljoen komt overeen met wat werd uitgetrokken voor leger, vloot en luchtmacht gezamenlijk.

Door de Amerikaanse journalist, Norman GALL, werd in een artikel in het liberale tijdschrift "Nation" gemeld dat de ex-generaal Luis AMIAMA TIO, leider van de nieuwe "Partido Liberal Evolucionario", met de ruggesteun van een politie escorte een weinig subtiele wervingsactie voert op het platteland.

De beslissing van AMIAMA TIO om de dienst te verlaten teneinde zich aan de politiek te wijden, werd afgelopen jaar, zoals in het maandoverzicht van november werd gemeld, met goedkeuring begroet. Deze stap van de militair, die door zijn aandeel in de omverwerping van TRUJILLO grote populariteit had verkregen, zou van een correcte instelling ten opzichte van de rol van het leger in de politiek hebben getuigd.

Indien wat over zijn "campagne" gemeld wordt op waarheid berust dan heeft de burgerlijk/politieke loopbaan van AMIAMA TIO een wel zeer merkwaardige wending genomen.

Juan BOSCH heeft indertijd tevergeefs getracht de Dominikaanse politie zijn autonome status te ontnemen, hetgeen mede tot zijn val heeft bijgedragen. Als nu de politie openlijke steun verleent aan een der politieke partijen en door een intimidatiepolitiek de plattelandsbevolking er toe weet te brengen AMIAMA TIO onder het mom van de volkswil in het zadel te helpen, dan zal de democratie niet langer tot de keuzen behoren, welke voor het Dominikaanse volk open staan.

Actieve steun ontvangt de junta nu slechts van de Union Cívica Nacional van FIALLO VIRIATO en de Vanguardia Revolucionaria Dominicana (geen linkse groep) van Horacio ORNES. Afgelopen maand heeft de Partido Progresista Demócrata Cristiano (P.P.D.C.) zich in een communiqué gevoegd bij de voorstanders van een algemene amnestie voor de politieke gevangenen en van het recht van terugkeer der uitgewekenen. De P.P.D.C. behoorde tot de vijf partijen die bij de val van Juan BOSCH door de junta werden uitgenodigd een voorlopige regering te vormen.

Dr. Juan Isidro JIMENEZ GRULLON, oppositie-leider tijdens het BOSCH-regiem, heeft reeds eerder zijn misnoegen laten blijken.

Ook de ex-president Joaquín BALAGUER heeft in New York de hoop uitgesproken, dat een algemene amnestie hem spoedig in staat zou mogen stellen naar zijn land terug te keren. BALAGUER heeft zich opgeworpen als kandidaat voor het presidentschap maar zolang hij in ballingschap leeft, stelt zijn candidatuur niets voor.

Het is wel merkwaardig dat twee op verschillende tijdstippen en om volkomen verschillende redenen verjaagde presidenten, BOSCH en BALAGUER, die geen van beide als extremist kunnen worden gekenschetst, de toegang tot hun land wordt geweigerd.

BOSCH, die sinds 15 januari aan de Universiteit van Puerto Rico Letteren doceert, blijft op het standpunt staan dat er geen nieuwe verkiezingen moeten komen. De verklaring van Angel MIOLAN, welke in het maandoverzicht van januari werd aangehaald, als zou BOSCH en niet de P.R.D. in haar geheel de steen des aanstoets zijn geweest, is inmiddels in zekere zin versterkt door de annonce van BOSCH, dat hij bereid zou zijn afstand te doen van zijn aanspraak op het presidentschap indien dit de terugkeer naar de constitutionaliteit zonder verkiezingen mogelijk zou maken.

PANAMA

Officieel sprak de O.A.S.-commissie van onderzoek in de Panamese aanklacht tegen de Verenigde Staten zich niet uit over haar bevindingen. Wel lieten de leden blijken dat er van agressie van de Verenigde Staten geen sprake was geweest, maar dat van Amerikaanse zijde de rol van communistische agitatoren overdreven was voorgesteld. Beide partijen hielden in februari voet bij stuk. Verzoenende uitlatingen bleken steeds weer meer geest dan substantie te hebben.

De Panamese eis dat het Kanaalverdrag herzien wordt, heeft weliswaar allereerste, zelfs in de Verenigde Staten, weerklank gevonden maar het vooruitzicht schept blijkbaar in verschillende Latijns Amerikaanse landen een gevoel van onbehagen. Dit heeft niets te maken met de mérites van de Panamese verlangens. Men vraagt zich echter af of een herziening van het verdrag geen precedent zal vormen dat zal worden aangegrepen om op een groot aantal oude, officieel bijgelegde, maar nog steeds smeulende territoriale geschillen te worden toegepast.

Eind januari waren er in Quito in verhevigde vorm de gebruikelijke jaarlijkse demonstraties van "studenten" tegen het protocol van Rio de Janeiro, dat gedurende de Tweede Wereldoorlog een einde maakte aan het grensgeschil tussen Ecuador en Peru. Ecuador had aan het kortste eind getrokken.

Men herinnert zich het uittreden van Bolivia uit de O.A.S. als gevolg van het conflict tussen Bolivia en Chile over het gebruik van het water van de Lauca rivier. Dit conflict heeft een nog oudere Boliviaanse wond heropend, namelijk het verlies van een corridor naar de zee tengevolge van een 19e eeuwse oorlog met Chile. Daarom heeft Chile zich nu dan ook ontpopt als de grootste voorstander van de onschendbaarheid van verdragen. Chile heeft zich gekeerd tegen de Panamese stelling dat "geen enkel verdrag blijvend kan binden".

De Verenigde Staten zelf suggereren dat een herziening van het Kanaalverdrag een aanleiding zou zijn voor Colombia om het Thompson-Urrutia verdrag van 1921 op te zeggen. Bij dit verdrag werden de Colombiaanse territoriale eisen - die geheel Panama omvatten - omgezet in een door de Verenigde Staten betaalde schadevergoeding van \$ 25 miljoen.

Opvallend is de verhoogde nadruk die Venezuela de laatste tijd legt op haar aanspraken op Brits Guyanees gebied.

Terugkomend op de situatie in Panama zelf, de stagnatie in de Panamese economie wordt steeds erger. In februari vond in Panama city een felle betoging plaats van "studenten", die eisten dat Panama zich uit de O.A.S. zou terugtrekken. Zij verbrandden de beeltenis van Chileense ambassadeur bij de O.A.S., Manuel TRUCCO, in protest tegen de houding van Chile. Ook dreven zij de spot met de martelaarsrol die president CHIARI zich in deze crisis heeft aangemeten. Zij verzochten hem de broekriem strakker aan te trekken omdat het volk dit al heeft moeten doen. Ook manifesteerden een driehonderdtal voor het gebouw dat door de organisatie van Cubaanse uitgewekenen wordt gebruikt. De Cubaanse uitgewekenen hadden verklaard dat de relletjes helemaal door CASTRO waren geïnspireerd.

Opmerkelijk was de ontvangst die Miguel MORENO, Panamees ambassadeur bij de O.A.S., bij zijn terugkomst werd bereid. Zo enthousiast was de menigte dat men zich afvraagt of MORENO als kandidaat voor het presidentschap in de komende verkiezingen (mei a.s.) niet een goede kans zou maken tegen Arnulfo ARIAS, wiens overwinning tot voor kort vrijwel onvermijdelijk werd beschouwd. MORENO, die eind januari Augusto Guillermo ARANGO verving bij de O.A.S., was in 1959 Minister van Buitenlandse Zaken. Hij heeft toen blijk gegeven van een sterk anti-Amerikaanse houding. In het licht der binnenlandse politiek gezien is hij een meer progressieve figuur dan de andere leden van de Panamese oligarchie.

CUBA

Onder het hoofdstuk Venezuela hebben wij geschreven over de uitslag van het O.A.S.-onderzoek inzake de Venezolaanse klacht dat Cuba tegen haar agressie heeft gepleegd. De commissie zelf heeft geen bepaalde actie aanbevolen. Een en ander wordt overgelaten aan een samenkomst op Ministerieel niveau. Cuba heeft inmiddels reeds te kennen gegeven dat het zich van de O.A.S. niets zal aantrekken. Het is trouwens, zoals wij eerder reeds schreven, niet waarschijnlijk dat de O.A.S. veel zal willen ondernemen. Een "scherpe veroordeling" meer of minder maakt weinig uit.

Cuba en de Verenigde Staten hebben in februari geschermtseld met vissers in de territoriale wateren enerzijds en waterleverantie aan Guantánamo anderzijds. De Cubaanse vissers werden berecht en naar huis gestuurd. Guantánamo zal voor zijn eigen water blijven zorgen. Het meest hebben de te Guantánamo werkende Cubanen onder de onenigheid moeten lijden. Van de 3000 is ongeveer de helft ontslagen. Het conflict was overigens van weinig belang.

Verder strekkende gevolgen zal het manoeuvreren met de handel op Cuba hebben. Onder het hoofdstuk Venezuela werd er al iets over gezegd. De Amerikaanse maatregelen zijn tot nu toe meer "en pose" geweest dan effectief bedoeld. Het opschorten van militaire hulp aan Frankrijk en Engeland is zozeer symbolisch dat de V.S. hiermede de geloofwaardigheid van haar dreigen met represailles helemaal op de heling hebben gezet. Het zal weinig zin hebben kleine landen onder druk te zetten als de grote schotvrij blijven.

Het aanbod van CASTRO om aan Shell schadevergoeding te betalen, was goed ge-"timed". Typisch waren de uitlatingen van het Cubaanse dagblad "Hoy" over de slechte kwaliteit van de in Cuba ontvangen Russische producten. Met name werden de Russische conserven genoemd. Wordt hier gesuggereerd dat andere importeurs gemakkelijk kunnen concurreren met de Russen? CASTRO's optimisme ten aanzien van de komende suikeroogst en zijn visioenen van het Cuba van 1974 zijn niet nieuw maar de laatste tijd werd het accent toch meer gelegd op zelfcritiek.

De indruk is dat CASTRO na zijn laatste reis naar Moskou een meer gematigder houding, die van groter zelfvertrouwen blijk geeft, is gaan aannemen. Deze houding zou gericht kunnen zijn op het verkrijgen van een aura van fatsoenlijkheid.

Inderdaad zou de Cubaanse "realiteit", waar van verschillende zijden al over wordt gesproken als reden voor een gewijzigde houding tegenover het CASTRO-regiem, overtuigender worden als Cubaans fatsoen er aan wordt gepaard.

BRITS GUYANA

Cheddie JAGAN heeft de moeite genomen vast te stellen dat hij op de Caraïbische topconferentie (zie maandoverzicht januari) niet om hulp heeft gevraagd bij de oplossing van de constitutionele problemen van Brits Guyana.

Dit valt te meer op daar JAGAN en BURNHAM de Ghanese commissie van goede diensten, die de verhouding tussen de twee grootste partijen van Brits Guyana moest verbeteren, welkom heetten.

Veel kritiek, o.a. uit kringen van de United Force partij en van de zijde van een juristen-organisatie, viel de Ghanese missie ten deel. Er werd op gewezen dat Ghana een totalitaire staat was en Ghanezen moeilijk konden worden beschouwd als de aangewezen figuren om als vreedstichters tussen twee democratische partijen op te treden.

De missie had in zoverre succes dat een gesprek tussen de People's Progressive Party en de People's National Congress op gang is gebracht.

Inderdaad zijn er tussen de beide partijen verschillende punten van overeenkomst als men even de raciale verschillen en de onderlinge wedijver op niet-prin-

cipiële gronden wegdenkt. Beide partijen zijn voor directe onafhankelijkheid, beide hebben een nationalistisch, anti-kolonialistisch, anti-imperialistisch partijprogramma. Zij kunnen nader tot elkaar worden gebracht door de hernieuwde nadruk op de Venezolaanse aanspraken op hun grondgebied. Wat betreft de houding ten opzichte van het communisme, BURNHAM en JAGAN zijn in deze sinds enkele jaren tegenover elkaar komen te staan. Toch hoeven BURNHAM's liefde voor de democratie en zijn felle anti-communistische overtuiging niet geïdealiseerd te worden.

Peter d'AGUIAR en drie van zijn medewerkers in de United Party zijn afgelopen maand in staat van beschuldiging gesteld wegens het publiceren van een op-ruiend smaadschrift. Door hen was namelijk de bewering gelanceerd dat JAGAN's P.P.P. financieel door Moskou werd gesteund.

BRAZILIE

President GOULART heeft te kennen gegeven dat hij bereid is de Communistische Partij van Brazilië in ere te herstellen teneinde haar steun te verwerven voor zijn hervormingsplannen. Deze plannen omvatten o.m. het verstrekken van het kiesrecht aan analphabeten, vereenvoudiging van de wetgeving inzake onteigening, landbouwhervorming, krotopruijing, opheffing van alle mijnconcessies die niet in het belang van het land zijn en unilaterale opschorting van de Braziliaanse schuld aan het buitenland.

De leider van de C.P. Brazilië, de bijna legendarische Luis Carlos PRESTES, is kort geleden uit Moskou teruggekeerd naar Rio de Janeiro. Hij zei met premier CHROESTSJEFF te hebben gesproken over de wereldsituatie, in het bijzonder met betrekking tot Brazilië. PRESTES meende dat een beweging voor "politieke hervorming" gaande was en zei dat het niet mogelijk zou zijn om de communistische partij in Brazilië voortaan te negeren.

De C.P. Brazilië werd in 1947 onder het presidentschap van DUTRA voor de laatste maal buiten de wet gesteld. Sindsdien heeft de partij, alhoewel beroofd van de legale status, vrij ongestoord kunnen werken. Officiële deelname aan het politieke leven van het land was echter niet mogelijk. Aan het slot van het eerste presidentschap van VARGAS kan men een precedent zien van wat GOULART nu tracht te doen. VARGAS haalde PRESTES en andere communistenleiders in 1945 uit de gevangenis en luidde twee jaren in van ongeëvenaarde communistische activiteit in Brazilië. VARGAS wenste in ruil hiervoor communistische steun voor zijn streven om het presidentschap te behouden niettegenstaande toenemende agitatie voor het houden van verkiezingen. Het experiment eindigde met een ingreep van het leger, verkiezingen en het opnieuw buiten de wet stellen van de communistische partij.

GOULART is voorts van plan binnen korte tijd de Chinese Volksrepubliek te erkennen. De president zou verklaard hebben dat hij zich hierin mede liet leiden door de stap van president De GAULLE en door de verklaringen van Paus PAULUS VI, die had gesteld dat het onmogelijk was het bestaan van Communistisch China te ontkennen.

VAKBONDSWEZEN

De C.T.A.L. officieel ter ziele.

Eind januari werd in Brazilia een "Internationaal Arbeiderscongres" gehouden waarop communistische en fellow-travelling vakbondleiders uit Latijns Amerika voor de zoveelste maal wilden trachten een vervanging te vinden voor de overkoepelende regionale vakorganisatie, C.T.A.L., die als communistische mantelorganisatie vrijwel waardeloos was geworden.

In de Braziliaanse pers werd het congres een "reizend circus" genoemd, omdat het eerst in de bedoeling had gelegen het in Sao Paulo te beleggen, daarna in Rio de Janeiro en tenslotte in Belo Horizonte. Grote betogingen tegen het congres en het gevaar dat het congresgebouw in Belo Horizonte door de menigte zou worden bestormd, leidden ertoe dat men ook die stad moest opgeven en in de relatieve rust van Brazilia verder vergaderde.

Het doel van het congres werd niet bereikt. Er waren te weinig landen vertegenwoordigd en tot de oprichting van een nieuwe overkoepelende organisatie is het niet gekomen. Deze nieuwe organisatie, die dus nog steeds ten doop moet worden gehouden, zou C.U.T.A.L. moeten heten: Central Unica de Trabajadores de America Latina.

Wel werd besloten dat op 15 maart a.s. in Santiago de Chile voor het eerst bijeen zal komen de "Consejo Sindical Permanente de America Latina". Deze zal tot taak hebben "de ontwikkeling van gunstige omstandigheden te bevorderen en met spoed de definitieve constitutie van het centrale orgaan op te stellen".

Pogingen om tot de oprichting van de C.U.T.A.L. te komen, dateren al uit het jaar 1959 toen het al overduidelijk was, dat de oude C.T.A.L. onder leiding van de Mexicaan, Vicente LOMBARDO TOLEDANO, als factor in het vakbondswezen van Latijns Amerika uitgespeeld was.

Communistische pogingen om de Latijns Amerikaanse vakbeweging onder de banier van een overkoepelende rode of mantelorganisatie te verenigen, zijn al bijna veertig jaar aan de gang. Reeds in de twintiger jaren waren een aantal Latijns Amerikaanse vakbonden op internationale basis werkzaam via de Rode Internationale, de z.g. Profintern.

De aanwezigheid van een groot aantal Latijns Amerikaanse vakbondsleiders in Moskou ter gelegenheid van het tweede lustrum van de Revolutie in 1927 leidde tot de oprichting in Montevideo in 1929 van de Confederación Sindical Latino Americana (CSLA), een dochterorganisatie van de Profintern. Deze eerste organisatie was duidelijk ideologisch ingesteld.

De volksfrontgedachte van de dertiger jaren bracht een tactische koerswijziging met zich mee. In 1938 verkreeg de "Confederación de Trabajadores de America Latina" (C.T.A.L.) bij haar oprichting de volledige steun van het communistische segment der Latijns Amerikaanse vakbeweging. Toch kon deze organisatie toen nog geen mantel worden genoemd. Het lidmaatschap was overwegend niet-communistisch. Zelfs Vicente LOMBARDO TOLEDANO, die van begin af aan het voorzitterschap heeft bekleed, was toen voor alles een Lázaro Cárdenas figuur, die op zijn best als "revisionist" kon worden gekermerkt. De eveneens Mexicaanse secretaris generaal, Fidel VELASQUEZ, die TOLEDANO in 1940 zou opvolgen als secretaris generaal van de Confederación de Trabajadores de Mexico, was zelfs uitgesproken anti-communistisch.

Gedurende de tweede wereldoorlog echter, mede geholpen door de grote sympathie, die allerwege ontstond voor de Russische bondgenoot, slaagden de communisten er in hun positie in de C.T.A.L. gaandeweg te versterken. TOLEDANO ontpopte zich steeds meer als de grote communistenleider in het vakbondswezen in Latijns Amerika. In alle Latijns Amerikaanse vakbonden werd de communistische invloed ver-groot.

De terugslag kwam na het einde van de oorlog. In sommige gevallen verloren de communisten hun greep op nationale bonden, die daarop uit de C.T.A.L. traden, in andere ontstonden in verschillende landen naast de communistisch georiënteerde bonden nieuwe vakorganisaties, die op nationaal niveau een grotere invloed kregen dan de reeds bestaande. Vrijwel zonder uitzondering weigerden dan de nieuwe bonden tot de C.T.A.L. toe te treden.

De splitsing in 1949 in de World Federation of Trade Unions (W.F.T.U.) waarvan de C.T.A.L. in Latijns Amerika als liaison optrad, was in feite de genadeslag voor de C.T.A.L. Na de oprichting van de Internationale Confederatie van Vrije

Vakverenigingen (I.C.F.T.U.) bleef C.T.A.L. ressorteren onder de nu in discredit geraakte wereldorganisatie. In samenwerking met de Noord Amerikaanse A.F.L. kwam nu een nieuwe regionale interamerikaanse arbeidersorganisatie, de O.R.I.T., tot stand als reactie op de politiek van de C.T.A.L., die de belangen van de Latijns Amerikaanse arbeidersklasse ondergeschikt stelde aan de door Moskou gedefinieerde belangen van het internationaal communisme.

Van begin af aan werd de O.R.I.T. door communistische woordvoerders bestempeld als instrument van het "yankee-imperialisme", een karakterisatie, die ook wel uit kringen van de C.L.A.S.C., de later opgerichte Latijns Amerikaanse dochterorganisatie van het Internationaal Verbond van Christelijke Vakverenigingen wordt vernomen met betrekking tot haar oudere, en grotere tegenspeler.

De openlijke communistische veroordeling gaat echter gepaard met pogingen tot infiltratie, zowel van O.R.I.T. als van C.L.A.S.C. De concurrentie tussen O.R.I.T. en C.L.A.S.C. brengt met zich mee dat wederzijdse beschuldigingen het water ten behoeve van de communisten vertroebelen.

Niettemin blijven de communisten een noodzaak en blijkbaar dus ook perspectieven zien in een groepering, die rechtstreeks onder hun controle kan staan. C.T.A.L. kon deze rol niet vervullen. Het congres te Brazilia mocht van TOLEDANO vernemen, dat zijn organisatie met ingang van 21 februari (dus j.l.) officieel zou worden opgeheven. Voorlopig moet hiervoor dus in de plaats komen de permanente adviesraad te Santiago de Chile. Het is zeer de vraag of men er in zal slagen de mantelvorm nieuw leven in te blazen. Er zal meer nodig zijn dan een kleine naamsverandering en de démise van TOLEDANO om met een schone lei te kunnen beginnen.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Het dreigend conflict tussen LAGO en IOWUA is voorlopig afgewend, maar niet dan na Venezolaanse vakbonden verschillende Antilliaanse autoriteiten met telegrammen in kennis hadden gesteld van hun grote belangstelling voor wat er op Aruba gaande was.

Elio APONTE GONZALEZ, secretaris van Fedepetrol en bestuurslid van de C.T.V. (Confederación de Trabajadores Venezolanos) zinspeelde er in een telegram aan F.L. MADUREO, voorzitter van IOWUA, op dat er geen sprake van was dat de Venezolaanse vakbonden de positie van LAGO op Aruba moeilijk wilden maken teneinde verhoogde petroleumverwerking op Venezolaanse bodem in de hand te werken. De steun aan IOWUA was broederlijk, principieel en zonder bijbedoelingen.

De aanvaarding door LAGO van een termijn van drie maanden gedurende welke de lay-off zou worden opgeschort, heeft het mogelijk gemaakt dat de onderhandelingen betreffende een nieuwe C.A.O. hervat werden.

Het IOWUA referendum inzake internationale aansluiting van de vakbond heeft een overweldigend "ja" opgeleverd. Het bestuur deelde mede, dat de bond zich zou aansluiten bij de International Federation of Petroleum and Chemical Workers.

Inmiddels zijn de eerste besprekingen begonnen betreffende de aansluiting bij de IOWUA van de werknemers bij de Arubaanse Chemische Industrie. De bond zou dan de naam krijgen van Independent Oil and Chemical Workers Union of Aruba (IOCWUA).